

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu geografia dla klasy III szkoły branżowej I stopnia autorstwa Sławomira Kurka, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

Temat	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
I. Społeczeństwo i gospodarka Polski					
1.1. Stan i rozmieszczenie ludności Polski	– rozumie pojęcie <i>gęstość zaludnienia</i> , – wskazuje na mapie Polski co najmniej po dwa regiony o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia.	– podaje co najmniej trzy czynniki decydujące o dużej i małej gęstości zaludnienia.	– potrafi obliczyć gęstość zaludnienia, – wyjaśnia na co najmniej czterech przykładach, od czego zależy rozmieszczenie ludności Polski.	– porównuje regiony o różnej gęstości zaludnienia i wskazuje przyczyny tych różnic.	– potrafi wskazać zmiany gęstości zaludnienia w kontekście historycznym na wybranych przykładach regionów Polski.
1.2. Dynamika zaludnienia i ruch naturalny ludności Polski	– podaje co najmniej dwa czynniki wpływające na zmiany liczby ludności po II wojnie światowej, – zna pojęcia <i>przyrost naturalny</i> i <i>przyrost rzeczywisty</i> .	– potrafi wskazać na mapie województwa o dużym i małym przyroście naturalnym, – opisuje zmiany liczby urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na podstawie wykresu.	– podaje przyczyny zmian liczby ludności Polski po 1990 r., – wyjaśnia, czym jest przyrost rzeczywisty ludności, – analizuje zmiany współczynnika przyrostu naturalnego oraz zmiany liczby kobiet w wieku prokreacyjnym, – wyjaśnia pojęcie <i>depopulacja</i> .	– udowadnia, że model rodziny ma wpływ na zmiany liczby ludności Polski, – wyjaśnia związek między zmianami współczynnika przyrostu naturalnego oraz zmianami liczby kobiet w wieku prokreacyjnym, – analizuje zróżnicowanie przestrzenne przyrostu rzeczywistego Polski.	– wyjaśnia związek między przyrostem rzeczywistym ludności Polski a jej poziomem rozwoju gospodarczego, – analizuje zjawisko depopulacji w powiązaniu z migracjami.
1.3. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne ludności Polski	– rozumie pojęcie <i>migracja</i> i podaje co najmniej dwa przykłady migracji Polaków.	– charakteryzuje migracje wewnętrzne i zewnętrzne Polaków,	– omawia zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych Polaków na podstawie kartogramu,	– podaje skutki migracji wewnętrznych i zewnętrznych dla Polski, uwzględnia migrantów, którzy przybyli do Polski,	– wyszukuje wiadomości z dostępnych źródeł na temat liczby migrantów i uchodźców, którzy

		<ul style="list-style-type: none"> – podaje co najmniej trzy przyczyny migracji zewnętrznych Polaków, – rozumie pojęcia <i>imigracja</i> i <i>emigracja</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia co najmniej cztery kierunki migracji zewnętrznych Polaków. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje kierunki migracji Polaków w kontekście atrakcyjności wybieranych krajów. 	<ul style="list-style-type: none"> przybyli do Polski w ostatnich latach, – podaje przyczyny ich przyjazdów.
1.4. Struktura demograficzna ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi odczytać dane z piramidy wieku i płci ludności Polski, – wymienia co najmniej dwie cechy charakterystyczne dla wieku i płci społeczeństwa polskiego, – wymienia co najmniej dwie konsekwencje starzenia się ludności Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi omówić piramidę wieku i płci ludności Polski z uwzględnieniem okresów wyżów i niżów demograficznych, – dzieli ludność według ekonomicznych grup wieku, – zna tendencję przeciętnej długości trwania życia w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje piramidę płci i wieku ludności Polski, – poprawnie odczytuje z kartogramów regiony o dużym i małym udziale ludności podzielonej według grup ekonomicznych, – zna indeks starości demograficznej dla Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny powojennego wyżu demograficznego oraz potrafi powiązać z nim echo wyżu demograficznego, – analizuje strukturę płci ludności polski z uwzględnieniem współczynnika feminizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny nierównego rozmieszczenia ludności według grup ekonomicznych, – analizuje współczynnik feminizacji dla różnych obszarów Polski.
1.5. Rynek pracy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> – zna strukturę zatrudnienia w Polsce, – rozumie pojęcia <i>restrukturyzacja</i> i <i>reprzywatyzacja</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie województwa o największej i najmniejszej stopie bezrobocia, – podaje co najmniej trzy przyczyny bezrobocia w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje tendencje zmian w strukturze zatrudnienia w Polsce, – zna mierniki zróżnicowania rynku pracy i potrafi je scharakteryzować, – podaje co najmniej dwa skutki bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje związki między procesami zachodzącymi w polskiej gospodarce a rynkiem pracy, – wyjaśnia regionalne zróżnicowanie stopy bezrobocia, – podaje przykłady wpływu integracji europejskiej i globalizacji na rynek pracy w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> – odwołuje się do wiedzy historycznej, omawiając zjawiska zachodzące na rynku pracy w Polsce, – ocenia wpływ integracji europejskiej i globalizacji na zmiany zachodzące na rynku pracy w Polsce.
1.6. Urbanizacja i osadnictwo wiejskie w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady aglomeracji mono- (co najmniej cztery) i policentrycznych (jeden) w Polsce, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje co najmniej dwie różnice między miastem a wsią, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia różnice między aglomeracją mono- i policentryczną na przykładach, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg procesów urbanizacyjnych w Polsce i wskazuje 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia zjawisko rewitalizacji na konkretnym przykładzie, – potrafi przedstawić procesy urbanizacyjne

	– zna kryterium uznania jednostki osadniczej za miasto.	– wskazuje na mapie przykłady różnych typów aglomeracji.	– wymienia co najmniej trzy zmiany, jakie zaszły na wsi polskiej.	charakterystyczne dla danego okresu typy miast, – wyjaśnia, na czym polega proces rewitalizacji, – wskazuje skutki urbanizacji w polskich miastach.	przebiegające w Polsce w porównaniu z innych państwami.
1.7. Zróżnicowanie rozwoju rolnictwa w Polsce	– wymienia co najmniej cztery czynniki rozwoju rolnictwa, – zna pojęcie <i>okres vegetacyjny</i> .	– podaje co najmniej trzy rośliny żywieniowe, które zajmują w strukturze upraw największe powierzchnie w Polsce, – wskazuje na mapie co najmniej dwa regiony Polski o sprzyjających warunkach dla rozwoju rolnictwa.	– opisuje wpływ co najmniej czterech czynników na rozwój rolnictwa, – wskazuje na mapie główne obszary upraw i hodowli w Polsce.	– wyjaśnia wpływ czynników pozaprzrodniczych na rozwój rolnictwa w Polsce, – analizuje strukturę zasiewów i strukturę produkcji zwierzęcej i formułuje wnioski.	– ocenia wpływ przemian gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 roku na rozwój rolnictwa.
1.8. Zmiany strukturalne przemysłu Polski i gospodarka morską	– wymienia po dwa skutki pozytywne i negatywne restrukturyzacji przemysłu, – potrafi wskazać główny kierunek zmian w przemyśle, – podaje co najmniej dwa przykłady prowadzonej gospodarki morskiej.	– potrafi podać co najmniej jeden przykład zmian strukturalnych w polskiej gospodarce, – opisuje konsekwencje restrukturyzacji przemysłu w Polsce, – wskazuje na mapie co najmniej trzy porty w Polsce.	– opisuje zmiany, jakie zaszły w polskim przemyśle po 1989 roku, – wymienia gałęzie przemysłu zaawansowanej technologii, które rozwijają się w Polsce, – wskazuje na mapie co najmniej trzy porty rybackie i cztery porty przeładunkowe w Polsce.	– rozumie i wyjaśnia wpływ nakładów na działalność badawczą i rozwojową na rozwój przemysłu zaawansowanej technologii, – potrafi wyjaśnić znaczenie dostępu do morza dla rozwoju gospodarczego kraju.	– udowadnia, że restrukturyzacja i reprivatyzacja przemysłu w Polsce była niezbędna dla jego dalszego rozwoju.

1.9. Zmiany i zróżnicowanie sieci transportu	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje transportu (co najmniej cztery), – potrafi podać zalety i wady co najmniej dwóch rodzajów transportu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia co najmniej dwa województwa o dużej gęstości dróg kołowych i kolejowych oraz wskazuje je na mapie, – wskazuje na mapie co najmniej dwa żeglowne odcinki rzek. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wady i zalety różnych rodzajów transportu i odnosi je do transportu Polski, – wskazuje rodzaje transportu odgrywające największą rolę w przewozie pasażerów oraz towarów, – rozumie pojęcie <i>transport intermodalny</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie danych statystycznych określa znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w przewozie osób i towarów z uwzględnieniem transportu przesyłowego, – wyjaśnia tendencje zmian zachodzących w polskim transporcie. 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje oceny, podając racjonalne argumenty, budowy na dnie Bałtyku gazociągu Nord Stream i planowanej odnogi tego gazociągu.
1.10. Walory turystyczne Polski	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia co najmniej cztery walory turystyczne Polski, – wskazuje na mapie co najmniej dwa regiony turystyczne Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia walory turystyczne Polski i wskazuje miejsca ich występowania na mapie, – zna i wskazuje na mapie co najmniej cztery obiekty z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna i opisuje turystyczne regiony Polski, wskazuje je na mapie, – zna i wskazuje na mapie parki narodowe w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje regiony turystyczne Polski, uzasadniając ich atrakcyjność turystyczną, – wskazuje na mapie obiekty z listy Światowego Dziedzictwa UNESCO i uzasadnia konieczność ich zachowania w stanie nienaruszonym. 	<ul style="list-style-type: none"> – odwołuje się do wcześniej zdobytej wiedzy oraz wiedzy pozyskanej ze źródeł cyfrowych i określa pozycję Polski wśród krajów świata pod względem walorów turystycznych.
II. Zróżnicowanie społeczno-kulturowe Polski					
2.1. Zróżnicowanie etnograficzne Polski	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady co najmniej dwóch mniejszości etnicznych i mniejszości narodowych w Polsce, – zna pojęcie <i>etnografia</i> i podaje przykłady co najmniej dwóch regionów etnograficznych Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje co najmniej trzy cechy wyróżniające grupy etnograficzne, – opisuje rozmieszczenie grup etnograficznych Polski na podstawie mapy w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje strukturę narodowościową ludności Polski, – wskazuje na mapie i krótko charakteryzuje położenie regionów etnograficznych Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje rozmieszczenie grup etnicznych i mniejszości narodowych w Polsce, wskazuje na ich odmienność i bogactwo kulturowe, – wyjaśnia różnicę między mniejszościami 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi podać przykłady wydarzeń kulturalnych organizowanych przez grupę etniczną zamieszkujejącą w najbliższej okolicy, – prowadzi dyskusję na temat różnorodności etnicznej Polski z zachowaniem postawy otwartości i tolerancji.

				narodowymi i grupami etnicznymi.	
2.2. Zróżnicowanie poziomu życia w Polsce	– wymienia co najmniej trzy czynniki wpływające na poziom życia, – ~~podaje co najmniej po dwie zalety i dwie wady życia na wsi i w mieście.~~	– zna elementy składające się na poziom życia i podaje co najmniej po jednym przykładzie ich wpływu na ten poziom, – wymienia co najmniej dwie gminy w Polsce o największych dochodach.	– omawia na podstawie danych dostępnych w podręczniku czynniki wpływające na poziom życia w Polsce, – ~~wypowiada się na temat tego, gdzie chciałby mieszkać – na wsi czy w mieście, podając co najmniej trzy argumenty za i przeciw,~~ – potrafi wskazać przyczyny bogactwa najzamożniejszych gmin w Polsce.	– analizuje na podstawie map i danych w podręczniku warunki życia w poszczególnych regionach Polski i wyjaśnia przyczyny takiego stanu, – formułuje ogólną ocenę na temat poziomu życia w Polsce popartą co najmniej trzema argumentami.	– analizuje zależności między rozwojem gospodarczym regionów Polski a poziomem życia w tych regionach i formułuje wnioski.
2.3. Regionalne zróżnicowanie ubóstwa w Polsce	– zna i rozumie pojęcia <i>ubóstwo</i> i <i>wykluczenie społeczne</i> , – podaje co najmniej pięć sposobów przeciwdziałania i zapobiegania ubóstwu oraz wykluczeniu społecznemu.	– wskazuje na mapie co najmniej po dwa województwa, w których notowany jest najwyższy i najniższy wskaźnik skrajnego ubóstwa, – zna wpływ wykształcenia na zasięg skrajnego ubóstwa.	– wymienia czynniki, które wpływają na zjawisko ubóstwa i odnosi je do województw, w których ten wskaźnik jest wysoki, – wyjaśnia, na czym polega wykluczenie cyfrowe i podaje sposoby przeciwdziałania takiemu wykluczeniu.	– wyjaśnia, w odniesieniu do różnych cech demograficzno-ekonomicznych społeczeństwa, zróżnicowanie przestrzenne poziomu ubóstwa w Polsce, – proponuje sposoby przeciwdziałania ubóstwu w odniesieniu do województw o wysokim wskaźniku skrajnego ubóstwa.	– na podstawie posiadanej wiedzy na temat starzenia się społeczeństwa polskiego formułuje prognozę dotyczącą zmian wartości wskaźnika skrajnego ubóstwa w ciągu najbliższych lat.
2.4. Charakterystyka wybranych miast Polski	– ~~potrafi wskazać na mapie Polski co najmniej pięć miast, w tym Warszawę,~~	– ~~buduje kilkudzaniową wypowiedź na temat stolicy Polski, w której zawarte są informacje społeczno-gospodarcze.~~	– ~~wskazuje na mapie i opisuje miasta, które poznał na lekcji.~~	– ~~wskazuje funkcje, jakie pełnią miasta w życiu społeczno-gospodarczym i podaje przykłady miast~~	– ~~na podstawie różnych, aktualnych źródeł charakteryzuje miasta~~

	– wymienia cechy charakterystyczne stolicy Polski.			polskich pełniących takie funkcje.	występujące w regionie, w którym mieszka.
2.5. Działania na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego	– rozumie pojęcia <i>partycypacja społeczna</i> i <i>budżet obywatelski</i> , – podaje choć jeden przykład partycypacji społecznej w regionie, w którym mieszka.	– wymienia co najmniej trzy cele rozwoju lokalnego i regionalnego, – podaje przykłady wykorzystania budżetu obywatelskiego przez lokalne społeczności.	– podaje co najmniej cztery przykłady czynników wpływających na rozwój lokalny i regionalny, – opisuje dwie ścieżki partycypacji społecznej.	– analizuje czynniki rozwoju lokalnego i regionalnego i odnosi je do swojego miejsca zamieszkania lub regionu.	– ocenia rolę konsultacji społecznych i budżetu obywatelskiego w życiu polityczno-społecznym i gospodarczym lokalnych społeczności.
III. Przyrodnicze uwarunkowania gospodarczej działalności człowieka					
3.1. Przyrodnicze uwarunkowania rolnictwa	– rozumie pojęcia <i>żywność gleby</i> i <i>okres wegetacyjny</i> , – wymienia co najmniej dwa czynniki, od których zależą warunki rozwoju rolnictwa.	– wymienia i pokazuje na mapie co najmniej po dwa regiony na świecie o dobrych i złych warunkach rozwoju rolnictwa, – podaje przykłady gleb o dużej żyzności.	– podaje przykłady, jak klimat, ukształtowanie powierzchni, żyzność gleb i zasoby wodne wpływają na rozwój rolnictwa i wskazuje na mapie przykłady regionów, gdzie możemy zaobserwować ten wpływ.	– wyjaśnia przyczyny zróżnicowania warunków rozwoju rolnictwa na świecie, – analizuje obszary katastrof ekologicznych spowodowanych przez rolniczą działalność człowieka i formułuje wnioski, – opisuje, jak warunki przyrodnicze wpływają na rozwój rolnictwa w regionie, w którym mieszka.	– udowadnia, że rolnictwo jest sektorem gospodarki w największym stopniu uzależnionym od środowiska przyrodniczego.
3.2. Wpływ surowców mineralnych na rozwój przemysłu i handel zagraniczny	– nazywa główny surowiec energetyczny Polski – węgiel kamienny, – wymienia co najmniej trzy kraje wydobywające ropę naftową.	– na podstawie mapy w podręczniku podaje nazwy państw wydobywających węgiel kamienny i brunatny w Europie, – wie, że surowce eksportują przede wszystkim kraje słabiej rozwinięte gospodarczo.	– charakteryzuje strukturę importu i eksportu wybranych państw na podstawie diagramów w podręczniku, – wyjaśnia przyczyny spadku wydobycia węgla kamiennego.	– analizuje wydobycie surowców mineralnych i wskazuje ich wpływ na rozwój przemysłu, – wyjaśnia przyczyny spadku znaczenia przemysłu ciężkiego w gospodarce.	– wyjaśnia znaczenie wydobycia ropy naftowej dla rozwoju gospodarki w krajach ją wydobywających i krajach, które ją przetwarzają.

<p>3.3. Pokonywanie przyrodniczych ograniczeń w działalności gospodarczej człowieka. Rozwój zrównoważony</p>	<p>– zna i rozumie pojęcia <i>system przyrodniczy</i>, <i>rozwój zrównoważony</i> i <i>konsumpcjonizm</i>, – wymienia co najmniej trzy zmiany w środowisku przyrodniczym, które są dziełem człowieka.</p>	<p>– zna i rozumie pojęcie <i>antropopresja</i>, – podaje co najmniej dwa przykłady antropopresji, – wymienia co najmniej cztery cele zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>– opisuje zmiany zachodzące w gospodarce i ich wpływ na stan środowiska przyrodniczego, – podaje przykłady działań zmierzających do zmian relacji człowiek – środowisko (CZR).</p>	<p>– ~~udowadnia na podstawie posiadanych informacji~~ ~~zmieniającą się rolę czynników przyrodniczych w rozwoju gospodarczym~~, – wskazuje działania, które może podjąć w życiu codziennym, by przyczynić się do realizacji wybranych celów zrównoważonego rozwoju.</p>	<p>– dyskutuje na temat skutków wprowadzanych przez człowieka zmian w środowisku przyrodniczym.</p>
<p>IV. Relacje człowiek – środowisko geograficzne</p>					
<p>4.1. Wpływ działalności człowieka na powstawanie smogu</p>	<p>– zna i rozumie pojęcie <i>smog</i>, – wymienia co najmniej po jednym miejscu w Polsce i na świecie, gdzie jest zła jakość powietrza.</p>	<p>– wymienia rodzaje działalności człowieka, które przyczyniają się do powstawania smogu, – podaje co najmniej trzy działania antysmogowe.</p>	<p>– analizuje schemat przedstawiający powstawanie smogu, – podaje dwa typy smogu, – wymienia co najmniej dwa skutki oddychania toksycznym powietrzem.</p>	<p>– wyjaśnia różnice między smogiem typu londyńskiego i typu Los Angeles, – analizuje przestrzenne zróżnicowanie średniego stężenia pyłów PM 2,5 i wyjaśnia przyczyny złego stanu powietrza.</p>	<p>– proponuje sposoby zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza oraz działania, które może podjąć każdy uczeń na co dzień, by powietrze w najbliższej okolicy było czystsze.</p>
<p>4.2. Wpływ wielkich inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne</p>	<p>– podaje przykład wielkiej inwestycji hydrologicznej, – wymienia co najmniej dwa powody budowy zapory na rzece.</p>	<p>– ~~wskazuje na mapie położenie Tamy Trzech Przełomów~~, – ~~podaje co najmniej trzy skutki budowy zapory na rzece Jangcy~~.</p>	<p>– ~~opisuje wielką inwestycję hydrologiczną, jaką jest Tama Trzech przełomów~~, – ~~podaje dwa argumenty, które uzasadniają powstanie tej inwestycji~~.</p>	<p>– ocenia korzyści i negatywny wpływ wielkich inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne ~~na przykładzie Zapory Trzech Przełomów na Jangcy~~.</p>	<p>– wyszukuje w dostępnych źródłach informacji o innych wielkich inwestycjach hydrologicznych i porównuje skutki ich powstania.</p>
<p>4.3. Wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze (erozja, wylesianie, pustynnienie)</p>	<p>– rozumie pojęcia: <i>erozja</i>, <i>deforestacja</i>, <i>pustynnienie</i> i <i>rekultywacja</i>,</p>	<p>– wymienia co najmniej dwa skutki degradacji gleb,</p>	<p>– wymienia rodzaje erozji gleb, – podaje przykłady obszarów, na których</p>	<p>– analizuje na przykładach ze świata i z Polski wpływ działalności rolniczej, w tym ~~plodozmianu~~</p>	<p>– wyszukuje w dostępnych źródłach informacji, jak działalność człowieka w najbliższej</p>

	– wymienia co najmniej trzy przyczyny degradacji gleb.	– wskazuje na mapie położenie co najmniej dwóch obszarów o zdegradowanych glebach, – opisuje, jak powstaje lej depresyjny.	zmiana stosunków wodnych doprowadziła do degradacji gleb, – wyjaśnia, w jaki sposób zmiana stosunków wodnych na danym obszarze wpływa na stan gleby.	i monokultury rolnej, chemizacji i mechanizacji rolnictwa, melioracji i nadmiernego wypasu zwierząt, na środowisko przyrodnicze, – wskazuje sposoby przywracania wartości użytkowej zdegradowanej gleby.	okolicy wpływa na stan środowiska przyrodniczego, – dokonuje oceny wpływu działalności człowieka na środowisko w najbliższej okolicy.
4.4. Wpływ działalności górniczej na środowisko przyrodnicze. Rekultywacja terenów pogórnich	– podaje przynajmniej dwa przykłady działań człowieka zmniejszające negatywne skutki górnictwa.	– podaje co najmniej trzy przykłady skutków wydobycia surowców mineralnych, – rozumie pojęcie <i>lej depresyjny</i> .	– zna i wymienia metody rekultywacji terenów pogórnich, – wskazuje na mapie świata i Polski obszary przekształcone przez górnictwo.	– analizuje przekrój geologiczny z okolic Bełchatowa i wyjaśnia mechanizm tworzenia się leja depresyjnego, – wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie odkrywkowych i głębinowych kopalni w Polsce i na świecie.	– analizuje i ocenia działania podjęte w celu rekultywacji terenów pogórnich, – proponuje inne rozwiązania niż podane w podręczniku.
4.5. Degradacja krajobrazu kulturowego	– rozumie pojęcie <i>krajobraz kulturowy</i> , – podaje przykłady co najmniej trzech krajobrazów kulturowych.	– rozumie pojęcie <i>rewitalizacja</i> , – podaje przykłady rewitalizacji w miastach polskich, – wymienia elementy krajobrazu kulturowego, – podaje cel, w jakim została stworzona Lista światowego dziedzictwa UNESCO.	– podaje co najmniej cztery zjawiska występujące na obszarach zdegradowanych, – opisuje wpływ rozwoju turystyki masowej na krajobraz kulturowy, – podaje co najmniej cztery przykłady niematerialnego dziedzictwa kulturowego.	– wyjaśnia rolę planowania przestrzennego w kształtowaniu i ochronie krajobrazu kulturowego, – uzasadnia konieczność przeciwdziałania degradacji krajobrazu kulturowego.	– analizuje proces rewitalizacji krajobrazu kulturowego i wskazuje skutki społeczno-gospodarcze tego procesu.

<p>4.6. Proekologiczne sposoby rozwiązywania konfliktów człowiek – środowisko</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia trzy źródła konfliktów interesów człowiek – środowisko, – podaje co najmniej dwa przykłady konfliktów interesów człowiek – środowisko. 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje konflikty interesów w relacjach człowiek – środowisko, – podaje co najmniej dwa przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie mapy w podręczniku analizuje przebieg trasy Via Baltica i wyjaśnia, na czym w tym przypadku polega konflikt interesów człowiek – środowisko, – podaje cechy proekologicznego rolnictwa, – zna i wymienia przykłady proekologicznych rozwiązań w przemyśle i usługach. 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że świadomość ekologiczna odgrywa ważną rolę przy rozwiązywaniu konfliktów człowiek – środowisko, – podaje przykład konfliktu człowiek – środowisko w najbliższym otoczeniu, analizuje ten konflikt i wskazuje możliwe rozwiązania, 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy czynników wpływających na rozwiązywanie konfliktów człowiek – środowisko w odniesieniu do potrzeb ludzi żyjących tu i teraz oraz przyszłych pokoleń.
---	--	--	--	---	---